

sosialurin

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri:
Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Blaðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Føroyskt ella danskt øl

Í HESI VIKUNI legði landsstýrið mál fyri tingið um at geva føroysku bryggjarlunum loyvi at bryggja sterkari øl. Eftir hesum uppskotinum skal tað vera teimum loyvt at bryggja øl upp til sokallaða gullstyrki. Málið er reist sum eitt ídnaðarmál, sum rímiligt er.

EFTIR OKKARA metan er uppskotið skilagott, og tað er nógv sum talar fyri, at uppskotið eigur at verða samtykt. Tað er tó okkurt, sum vit hava hug at fíllast á hesum uppskoti viðvíkjandi. Tá tað frættist um hetta uppskot skiltu vit tað so, at ætlanin hjá landsstýrismanninum í ídnaðarmálum var, at hann skuldi setast fyri innflutningi av sterkari øli. Hetta stendur ikki í uppskotinum, sum nú fyrrliggur. Betur var, um hetta bann var at finna í uppskotinum.

EITT ANNAÐ, sum spurnartekin kann setast við er, at sambært uppskotinum verða tað bryggjarluni, sum hava goymsluna undir hond og skulu útflyggja ølið. Tað er ikki tí, at vit undirmeta bryggjarluni í nakran hátt, men eftir okkara hugsan var betur, um eitt landsmonopol varð sett at hava goymslu og útflyggjan um hendi.

SUM VERA MAN koma nú nógvir viðmerkingar til uppskotið úr mongum ættum, og ikki eru tær allar líka sakligar. Vit meta hetta uppskot sum eitt ídnaðarmál og einki annað. Eftir okkara metan er tað skeiðt at fara at tosa um rúsdrekka-minnysluni í hesum sambandi, ella um at seta hetta uppskotið undir fólkaatkvøðu. Vit kunnu bert ássanna, at øl verður drukkíð í Føroyum (fyri 6 milliónir um árið) og lítið er, sum talar fyri, at meira verður drukkíð, um ølið er føroyskt ella danskt.

AT FARA YVIR um áanna eftir vatni, hevur ikki verið hildið at vera skilagott. Tíðsheldur at fara heilt til Danmarkar eftir tí. Vit hava brúk fyri at minka um innflutningin og vaksa um egnu framleiðslu okkara. Hetta ber á tað borðið.

Tornæmir tíðindamenn

MIKUDAGIN hevði Dagblaðið eina tíðindagrein um Sosialin og Sjóndarvarpalegið. Greinin var partvist ein viðmerking frá nevndarlími í felagnum og partvist áskoðanina hjá blaðmanninum. V.s.o. eitt marghættligt, subjektívt, journalistiskt avrik.

SAGT VERÐUR m.a.: »Sosialurin heldur fram við sínum hetzi móti privata sjónvarpinum. Nú hava teir funnið...» Einaferð enn skal sláast fast, at áskoðanin hjá Sosialinum bert kemur fram í oddagreinum ella í serligum viðmerkingum. Og ikki í tíðindagreinum, eins og vanligt er í Dagblaðnum!

SOSIALURIN er prinsipielt móti privatum sjónvarps-virksemi, men hevur ikki ríkið einstáttaða propaganda fyri ella móti sjónvarpsfelagnum. Tvørtur/móti hevur Sosialurin borið tíðindi um felagið, tá okkurt hevur verið frammi, eins og blaðið hevur eina gjølliga sendiskrá.

MEN VIT hava víst á vansen við privatum sjónvarps-virksemi og — móttvegis tí einstáttaða Dagblaðnum — hevur Sosialurin havt eina greinarað fyri at lýsa sjónvarpsmálið frá fleiri síðum. Í hesi greinaraðini, sum hevur avdúkað hvussu ófantaliga myndugleikarnir hava borið seg at, eru nevndarir danskir TV-menn komnir við sínum áskoðanum um t.d. privata sjónverpi. Er hetta hetin???

AT TAD í tíðindagreinum, reportasjum o.ø. koma fram ymiskar hugsanir um ymisk viðurskipti, er bert ein dygd og ikki ein veikleiki. Og samstundis er fullkomiliga greitt, at hesar áskoðanir ikki automatiskt eru tær somu sum tær hjá Sosialinum. Men tað týskist torført hjá tíðindamanninum Dagblaðsins at skilja slíkar journalistiskar sjálvfylgjur.

Alkohol monopolar!

Bryggjarluni hava heitt á Landsstýrið um at fáa loyvi at bryggja sterkari øl í Føroyum.

Hendan áheitan verður nú lögð fyri lögtingið til støðutakan. Hetta er eitt álvarsmál, sum her skal takast støð til, um vit skulu endurreisa Alkohol monopolarnar í Føroyum, hesir blivu jú avtiknir eftir yniski frá fólkinum.

Alkohol monopolarnir gjørdu tað lætt hjá fólki at fáa hendur á alkoholi. Drekarli tók yvirhond og fólkið kom út í stóra neyð og armód.

Fyri at koma burtur úr alkohol-pláguni blivu monopolarnir avtiknir og alkoholi skamtáð, hetta var sum sagt eftir yniski frá fólkinum og má sjálv-

andi ikki broytast uttan at fólkið er eftirspurt.

Tá alkohol var skamtáð og torført at fáa hendur á, minkaði nýtslan og alkoholskaðarnir blivu færri.

Sum fráleidd og tíðirnar broyttust, hava verið gjørdar nógvir royndir at maa støðið undan skamtanini, og er alkoholinýtslan nú aftur blivin so stór, at onkur heldur at vit líka so gott kunnu endurreisa alkohol monopolarnar.

Hetta er so tað okkara fólkavaldu kvinnur og menn skulu taka støðu til, um tey vilja taka undir við hesum undirgravandi ágangi á alkoholskamtanina, og líkasum ajourføra vesaldómin og harvið opna ræsur fyri størri armód, ella gera sum

fedrarnir og lyfta fólkið upp úr armóðini, soleiðis at skaðin av alkoholi verður minkandi, tey tilkomnu verða hjálpt móti at gliða longur út á skráplanin. Ungfólkið, tað uppvaksandi ættarliðið, verður betri vart móti alkoholvandinum.

Øll vita vit, at alkohol er niðurbótandi fyri sál og líkam.

Ungdómur, sum skal iðka ítrótt, fær forboð fyri at drekka alkohol.

Tað er lögfest at fólkið, sum hava eitt ávist promille av alkoholi í blóðinum, ikki mugu koyra bil, við øðrum orðum, fólk ávirkast av alkoholi eru ikki arbeiðsfør, eru til ampa fyri onnur, og ofta orsök til skaðatilburðir.

Tað, sum er átroðkandi

í hesum máli, er ein nýggj skamtanarlóg, sum verður hildin, og sum umfatar allar alkoholdrykkir.

Bryggjarlunum tørvar ikki størri umsetning, tey klára seg væl við at framleiða testadrykkir.

Um tað í hesi kreppu verður byrgt upp fyri alkoholmisbrúkinum, kann landið spara fleiri milliónir krónur í innflutningi.

Tað verða í dag gjørdar nógv og góð verndartiltøk móti dalking og skaða, her verður hugsað um djórini og náttúruna, men alt hetta er til fánýtis, um vit samstundis oyðileggja líkam og sál við alkoholeitran.

Niklas Mikkelsen

Eins og tarvur á fríum frælsi

Tað, sum annað, man vera farið í søguna, at tarvarnar høvdu fritt frælsi í haganum á sumri. Har bygdin átti tarvin, fekk hann hoygg partvis pr. kúgv um veturin.

Nú skal tað vera langt frá mær at samanbera P. Ellefsen við ein tarv í so máta. Men atburður hansara er tó ikki so heilt burtur við. Eg havi mett P.E. nakað soleiðis, siðani hann kom upp í politikk, at hann man halda seg hava so góðan rætt til mangt og hvat, ið kann sigast í orðum.

Man hetta komast av, at hann hevur heitið formaður sambandsflokksins? Størsta flokk á tingi.

Tað, sum sermerkir henda mann er, at hann ikki toir sýnið av lögmanni.

Man plagdi at siga, at tarvur toir ikki reytt, men lögmaður hava reytt lummaturríkklæði? Oftani koma mong respektleys orð og skuldsetingar frá hesum manni. Harnæst tað seinasta eg hoyrði frá P.E., tá legði hann eftir lögtingsformanninum Hilmar Bech.

Man Hilmar hava tað uppiborið hetta nettupp frá P.E. Hver annar tað var fyri H.B. hevði mangan steðgað P.E. við sínum skitnu orðum og teirri gomlu útspillingarplátuni, sum hann ótarnaður sleppur at koyra í gjøgnum, hvørja ferð hann kemur nær eini mikrofon.

Hinir lögtingsmenn javnaðarflokksins eru av Paula mettir eins og nikkudukkur. Samgongan hevur sanniliga fingið sína skolu. »Ongantið hava so fáir gjørt so nógvum so

ilt«. Nakað soleiðis mundi tað standa.

Aftur her kemur tarvalyndið fram. Tá heystið kom, blivu vanligja mjólkikýrnar tiknar heim. Hetta færdi so aftur við sær, at tarvurin var ikki nøgdur við bert at hava nøkur ungneyst eftir í haganum. Mangan bleiv hann so dólskur, at hann fór at bróta garð og volda skaða á innmerkina. Eg, sum javnaðarmaður, fari at biðja P.E. bara lata javnaðarmenn orna sín flokk og flokksviðurskipti. Vit fara ikki at bróta inn í sambandsflokkin.

Í Dimmalætting nr. 32, 15. mars eigur P.E. 3 greinar.

Tann fyrsta um »Suðuroyasinglingina.

II. grein »Og so blivu tey øll flongd«.

III. grein um J. Fr. Øregård sala.

Alt í lagi við góðum minningarorðum. Men eina litla viðmerking til hesa grein.

Eisini eg skal lýsa frið yvir minnið um Øregård: »Men um Øregård hevði kunnað talað í dag, so hevði hann sagt: «Tað hevur altíð staðið stór virðing fyri teimum, ið hava stjórnað og stýrt Føroya Javnaðarflokki fram til dagin í dag».

Fyri at venda aftur til tað fyrstu greinina. Eg skal viðgera hana stutt. Eftir orðalagnum vóna vit suðringar at eina sikra stemmu fyri S.-siglingini hava vit í væntan frá P. Ellefsen. Men mín æraði P.E., um tað kemur upp á tal at byggja nýtt skip, latið tað tá ikki bliva eitt av tí stutta slagnum, har báðir endarnir eru burtur.

Nr. II grein er full av

sitatum úr Sosialinum. Tá tað alt er tikið burtur úr, er tað nógv mesta lygn, ið eftir stendur. Mær kemur fyri P.E., at tú man ikki oftani hava fingið homlubandið! Og so ert tú enná so frekur eins og Hitler, at siga somu lygn tvær ferðir í somu grein. Eftir sum P.E. um tað mundið beint mundi vera farin at ganga í turrum buksum.

Skal eg loyva mær at fortelja tær frá einari sannari søgu, sum snýr seg um at stýra við harðari hond. Ein sambands-høvdingi fór einaferð av landinum við 250 føroyingum í varðveitslu (arbeiðsmannum).

Um ikki hasin áður-nevndi høvdingi fyri langt siðani er deyður, skuldi eg nógv meiri nágreiniliga farið út í æsir við manngongdini.

Men hetta man tó hava fest seg eitt ella annað staði í søguni.

Fyri fyrstu ferð, í hvussu so er í nýggjari tíð, blivu 250 mans gjørdir ómyndugir. Teir máttu bert fáa 25,00 kr. útgoldnar um vikuna í arbeiðsløn. Hetta vóru harraboð! Harnæst í mótsatt fall sum nú ið fiskimenn fáa pening í so sum viðbótum, og minstuløn, so bleiv tað, sum eftir var av arbeiðslónini, t.v.s. tá tær 25,00

kr. vóru trektar frá, sendar heim til tíðindar »Føroyar« fyri at landið skuldi brúka teir pengarnar. Tann, sum ikki var nøgdur við hetta, bleiv yvirgivin til, um eg so má siga, til bøðilin.

Eitt slag av lögreglu.

Og tað, ið verri var, eisini landsforvistir. Eg vil ikki ríva sær uppáttur at bløða. Eg biði orsaka.

Hetta røpi eg at stýra við harðari hond, og sýna tað so dyggiliga í verki.

Hasa framferðina meti eg fyri at knokkroyta hampa arbeiðsmenn, og ikki, at um eitt skip hjá landinum skuldi tikið eitt sindur av frakt afturat ferðafólki. Hongur henda privata skipaferðsla í so tunnnum tráði, frykti eg fyri, at hann slitnar av sær sjálvum.

Um nú tað hendir, hvat so? Jú, tá kanska er boð til tað almenna, t.v.s. øll hini ónærsligu menniskjuni (tey sum sambandsflokkurin skýrir skattaborgarar). Tað vil aftur siga tit, hini gomlu. Haldið tykkum frá hini stóru lagkøkuni. Tit skulu bert gjalda, men ikki valda. Ein vøkur tanga-gongd.

Tøkk fyri upptøkuna.

Vágar tann 16/3—80
Henzar Joensen

luttakið í orðaskiftinum!

sigið tykkara meining stutt og greitt! so sleppa fleiri brøv við!